
NIFRO

NYHETER

Mars 2020

Saker inkluderer:

**Korona- krisen og
romsektoren
s. 2 - 5**

**Utsettelse og
pågående politiske
prosesser
s. 5-6**

**Intervju med
vinneren av
NIFRO- prisen 2020
s. 7**

KORONA- KRISEN OG NORSK ROMNÆRING

NIFRO har gjennomført en spørreundersøkelse

Basert på spørreundersøkelsen sendt ut til alle medlemmer synes det at norsk romnæring på kort sikt ikke er truffet like hardt som enkelte andre næringer, men vil på medium til lang sikt risikere betydelige utfordringer.

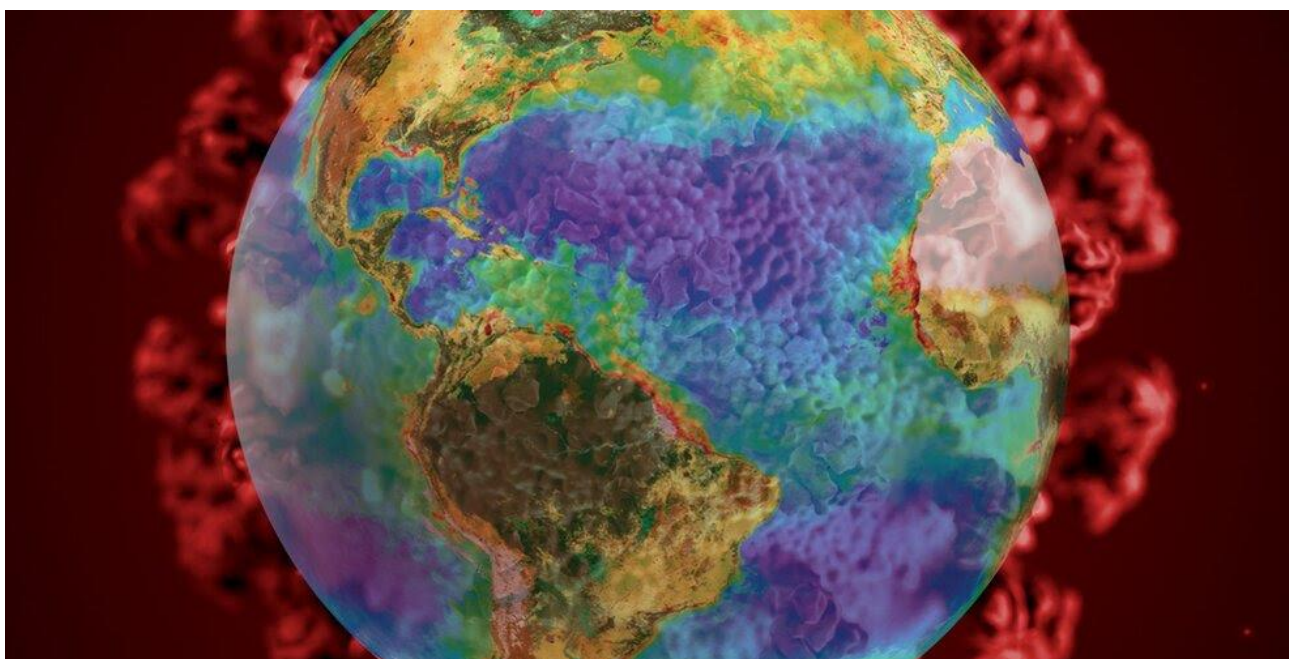
De største utfordringene knyttes til å opprettholde kapasitet og fremdrift, leveringspresisjon, likviditet, samt sikre videreføring av og tilgang til nye kontrakter.

I forhold til støttetiltak synes de fleste tiltakene som etterlyses av øvrige næringer også å være nyttige for rombransjen (lånegarantier og utsatte frister for innbetaling av avgifter, endringer i permitterings lovverk osv).

Regjeringen har allerede tatt tak i flere av disse utfordringer igjennom krisepakker til hele det norske næringslivet. [Her er samleside for nasjonale krise-tiltak.](#) For øyeblikket vurderer NIFRO hvordan de vedtatte og annonserte tiltakene vil kunne hjelpe våre medlemmer.

Romsektoren står likevel ovenfor noen unike utfordringer. ESA har allerede bekreftet at det vil bli utsettelse og forsinkelser knyttet til de europeiske romprogrammene. Ettersom fremdriften i programmene er avhengig av at konsortium bestående av aktører fra hele Europa er i stand til å levere, vil romsektoren være påvirket av hvordan krisen håndteres i store deler av Europa. I lys av dette synes det viktig å få på plass nasjonale tiltak som kan sikre næringen aktiviteter gjennom krisen (se side. 3).

Norsk Romsenter oppdatere også [sine hjemmesider](#) med nyheter om korona- krisen relevant for romsektoren.

Bilde © ESA

© Andøya Space Centre

NIFRO ANBEFALER KRISETILTAK FOR ROMNÆRINGEN

BYGG UT ANDØYA SPACEPORT OG ØKT NASJONALE FØLGEMIDLER UT 2021

Myndighetene har stilt spørsmålet om hvordan man kan sikre at næringslivet overlever og kommer godt ut av korona-krisen. NIFRO har spilt inn to anbefalinger for krisetiltak for norsk romnæring; at staten iverksetter utbyggingen av Andøya Spaceport og øker nasjonale følgemidler. Dette vil ha en umiddelbar effekt og skape aktiviteter og likviditet som kan holde næringen i gang under krisen.

I lys av at kontrakter og internasjonale samarbeidsprosjekter gjennom ESA og EU kan bli forsinket, eller i verste fall stoppe opp, vil en satsing på nasjonale aktiviteter være spesielt viktig i krise-tiden.

En satsing på *Andøya Spaceport* nå vil være et kraftig virkemiddel til å opprettholde aktivitetsnivået i en kritisk og vanskelig periode. Det vil utløse en rekke næringsmuligheter for aktører over hele landet, umiddelbart sikre arbeidsplasser i nord og bygge opp norsk infrastruktur som skaper nye næringsmuligheter for fremtiden.

En økt satsing på *nasjonale følgemidler* for teknologiutvikling i romsektoren vil gi en umiddelbar effekt, og vil føre til at bedrifter kan holde hjulene i gang og bruke krise-tiden på å utvikle teknologi og kompetanse.

NIFRO har fremmet følgende forslag knyttet til nasjonale følgemidler:

- Egenfinansiering for bedriftene for løpende prosjekter i 2020 (ca. 20 millioner NOK) dekkes av krisepakken.
- Myndighetene bevilger ekstra 100 millioner NOK i nasjonale følgemidler for romsektoren ut 2020. Egenfinansiering for 2020 i disse prosjektene dekkes av krisepakken. Det legges til rette for fleksible søknadsfrister og kort behandlingstid. Hvis det foreligger eksisterende gode søknader bør disse innvilges så raskt som mulig.
- Budsjettet for nasjonale følgemidler for statsbudsjettet 2021 (kapittel 922. post 72) økes til 150 millioner NOK.

NIFRO følger situasjonen og vil vurdere å fremme flere innspill.

KORONA-KRISEN OG DEN EUROPEISK ROMSEKTOREN

Norske aktører er avhengig av de store europeiske romprogrammene og kunder og samarbeidspartnere i Europa. Her har vi samlet noen av nyhetene knyttet til den europeiske romsektoren og korona- krisen.

ESA forutser at det vil oppstå forsinkelser og utsettelse i lys av korona-krisen og har vedtatt en rekke tiltak for å prøve å holde operasjonell kapasitet, fremdrift i programmene og støtte europeisk næring. ESA har derfor iverksatt en «business continuity plan» som dekker både de frivillige og obligatoriske programmene, inkludert anskaffelsesprosesser, kontrakter og utbetalinger. [Hele listen med tiltak her.](#) 2 April gav ESA også ut informasjon om hvordan søknader skal behandles under korona-krisen. [Mer om det her.](#)

Korona- krisen påvirker også ESAs evne til å opprettholde normal drift, som påvirker flere oppdrag. Blant annet, [fire forsknings oppdrag](#) bli satt i en midlertidig «safe mode». (Cluster, Solar Orbiter Spacecraft, ExoMars Trace Gas Orbiter og Mars Express orbiter). Guiana Space Centre i Korou har [stoppet alle oppskytninger på ubestemt tid.](#)

[Den europeiske romindustri organisasjonen, Europespace](#) jobber tett med ESA og myndigheter for å sikre en god støtte til den europeiske romnæringen.

Fra industrien kommer det inn rapporter om at [OHB forutser forsinkelser men enda ikke store tap av inntekter.](#) Fra Italia rapporteres det at flere italienske rombedrifter er anerkjent som samfunnskritiske, og får fortsette produksjon på tross av at italienske myndigheter nå har nedlagt forbud mot drift for mange sektorer. [CEO for Avio, Giulio Ranzo, sier at så lenge Guiana Space Port](#) åpner igjen innen 2-3 måneder så forutser de ikke at korona-krisen vil ha en stor påvirkning på deres forutsette inntekter.

© ESA: Oppskytninger fra Guiana Space Centre er midlertidig stanset.

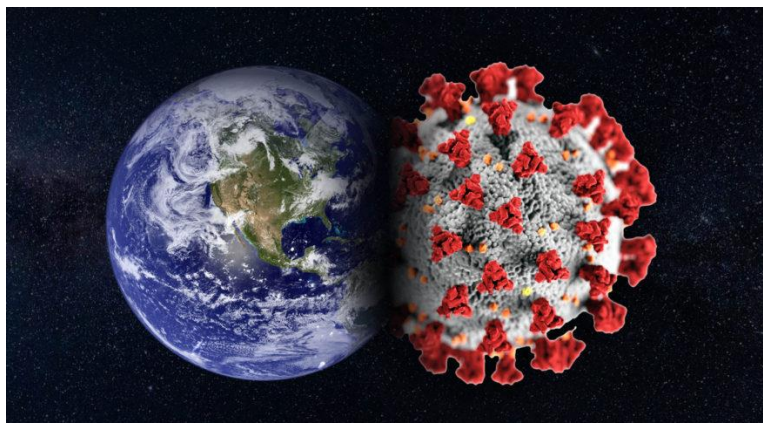
KRISEN OG DEN GLOBALE ROMSEKTOREN

Korona-krisen påvirker den globale romsektoren. Space News har en egne samleside hvor de [dekker korona-krisens påvirkning på romsektoren](#), men med en fokus på det amerikanske markedet.

[Politico](#) har også skrevet en lengre artikkel som skisserer krise-tiltak etterlyst av amerikanske rom bedrifter.

[OneWeb har erklært insolvens](#) i tråd med kapittel 11 av amerikansk lov, og skriver i en pressemelding at korona-krisen gjorde det vanskelig og sikre ny kapital.

Samtidig oppstår det også muligheter. Noen bedrifter [som leverer jordobservasjonsprodukter](#) rapporterer om en økt etterspørsler for produkter som kan si noe om samfunnets produktivitet og hvordan tiltakene mot korona viruset påvirker økonomisk aktivitet.

© Spacenews

ALLE NIFRO ARRANGEMENTER ER UTSATT

Gjelder alle planlagte arrangementer i april og mai

I tråd med myndighetenes råd og prognoser har NIFRO valgt å utsette alle arrangementer som tidligere var annonsert for april og mai.

Dette påvirker i første omgang Generalforsamlingen 2020 og medlemsmøte som var annonser den 16. april hos Space Norway. Og Italian-Norwegian Networking Event som var planlagt i Roma den 26 og 27. mai.

NIFRO kommer tilbake med datoer på et senere tidspunkt når vi har en bedre forståelse av hvordan krisen utvikler seg.

STORTINGET UTSETTER BEHANDLINGEN AV ROMSTRATEGIEN

I lys av korona-krisen er Stortinget og bransjen i krise modus. Stortinget vil derfor utsette behandlingen av rommeldingen. Det vil bli satt en ny fremdriftsplan for behandlingen og ny frist for å gi innspill.

NIFRO har støttet denne beslutningen, og mener det er viktig for å sikre at Romstrategien får den oppmerksomheten den fortjener av både myndigheter og næringen.

NIFRO takker alle medlemmer som kom med innspill til NIFROs skriftlige innspill til romstrategien. Vi vil se an innspillet i lys av an ny frist og dele NIFROs innspillet med alle medlemmer i forkant av høringen.

STUDIER, HØRINGER OG POLITISKE PROSESSER

En oversikt over pågående prosesser våren 2020

Selv om korona-krisen preger arbeidet til myndighetene er det fremdeles noen pågående prosesser som fortsetter i bakgrunnen. Her er en kort oversikt over noen av sakene NIFRO er engasjert i:

[Innspill - ny Stortingsmelding for en datadrevet økonomi og innovasjon – frist 20 April](#)

Regjeringen skal utarbeide en Stortingsmelding for en data drevet økonomi og innovasjon, og ønsker innspill. Rominfrastruktur og data er naturligvis en viktig del av dette. [Mer informasjon om prosessen her.](#)

[Innspill - Høring for ekspertutvalgets anbefalinger om en ny norsk romlov – frist. 20. mai](#)

Ekspertutvalget for norsk romlov har levert sine anbefalinger til NFD. Denne er nå ut på høring, og interesserte parter kan gi innspill her. [Mer informasjon om høringen er tilgjengelig her.](#)

[Innspill - Høring Nasjonal Transportplan – frist. 01.juli](#)

Samferdselsdepartementets etater og virksomheter har nå foreslått hvordan ressursbruk i perioden 2022-2033 bør prioriteres. – Disse forslagene, er nå ute på høring, og vil bli en viktig del av det faglige grunnlaget for arbeidet med en strategisk transportplan. [Mer om høringen her.](#)

[SSA studien av DNV GL går inn i fase 2](#)

Space Situational Awareness (SSA) studien som gjennomføres av DNV GL på oppdrag av Norsk Romsenter går inn i fase to. Her skal de blant annet skal kartlegge næringsmuligheter for norske aktører knyttet til SSA.

NIFRO president Dr. Onno Verberne deler ut NIFRO-prisen 2020 til Dordije Boskovic ved Space Dinner den 4 februar på Grand Hotel. © NIFRO
Fotograf: Petter Evju Skanke

DORDIJE BOSKOVIC FRA NTNU STAKK AV MED NIFRO-PRISEN 2020

Hvert år deler NIFRO og NAROM ut NIFRO-prisen for den beste rom-relaterte masteroppgaven. Prisen deles ut ved Space Dinner og vinneren tildeles 20 000 NOK. Vinneren av NIFRO-prisen 2020 er Dordije Boskovic fra NTNU.

NIFRO har tatt en prat med Dordije for å lære mer om hans masteroppgave, motivasjon og ambisjoner og studentmiljøet for rom ved NTNU. [Hele intervjuet er tilgjengelig her:](#)

Har du studenter som vurderer eller skal skrive en rom-relatert masteroppgave oppfordrer vi dem til å delta i konkurransen for NIFRO-prisen 2021. Mer informasjon om 2021 prisen kommer etter sommeren.

NYE ROM-RAPPORTER VÅREN 2020

For noen kan kanskje korona-tiden gi litt ekstra tid til å lese, her er et knippe nye rapporter:

[Bryce Space and Technology har gitt ut to rapporter](#). En som skisserer investering i start-ups i romsektoren og en som analyserer småsatellitt markedet.

[ESPI har gitt ut to nye rapporter](#) som tar for seg utviklingen innen «Space Traffic Management» og «Europe, Space and Defence».

Secure World Foundation har gitt ut "[Global Counterspace Capabilities Assessment](#)" og Centre for Strategic and International Studies har gitt ut "[Space Threat Assessment 2020](#)".